

Dossiernummer: OMV/2018028218

Inrichtingsnummer: 20170926-0011

Ministerieel besluit na arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen over het beroep aangetekend tegen het besluit OMGP-2017-0225/VVAL van de deputatie van de provincie Antwerpen van 5 juli 2018 houdende het weigeren van de vergunning aan de nv Pollo voor het slachtkuikenbedrijf gelegen te 2360 Oud-Turnhout, Lage Mierdse Weg 50

ARREST RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

Het arrest RvVb-A-1920-1001 van 7 juli 2020 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen vernietigt het ministerieel besluit OMV/2018028218 van 8 januari 2019.

Het voormelde arrest is aan het Vlaamse Gewest betekend op 16 juli 2020. De behandelingstermijn voor heronderzoek van het beroep vangt bijgevolg aan op 17 juli 2020.

OMGEVINGSVERGUNNINGSAANVRAAG

De aanvraag gaat over de uitbreiding van een bestaand slachtkuikenbedrijf met drie nieuwe pluimveestallen.

De aanvraag heeft betrekking op terreinen gelegen te:

- voor wat betreft de stedenbouwkundige handelingen: 2360 Oud-Turnhout, Lage Mierdse Weg 50, kadastraal bekend als: afdeling 1, sectie E, perceelnummer 132P;
- voor wat betreft de ingedeelde inrichting of activiteit: 2360 Oud-Turnhout, Lage Mierdse Weg 50, kadastraal bekend als: afdeling 1, sectie E, perceelnummers 132P en 132R.

De aanvraag omvat de volgende stedenbouwkundige handelingen:

Planaanduiding	Stedenbouwkundige handeling	Beknorte beschrijving
NC6	Nieuwbouw of aanleggen	Het oprichten van een elektriciteitscabine
NG1	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 1
NG2	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 2
NC4	Nieuwbouw of aanleggen	Deze constructie zal gebruikt worden als stooklokaal. In dit lokaal zal een brander geplaatst worden voor het verwarmen van stal 1 (NG1) en stal 2 (NG2).
NG4	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van een nieuwe loods
NG3	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 3
NC5	Nieuwbouw of aanleggen	Deze constructie zal gebruikt worden als stooklokaal. In dit lokaal zal een brander

		geplaatst worden voor het verwarmen van de bestaande stal en stal 3 (NG3).
bruin	Nieuwbouw of aanleggen	Het aanleggen van verharding met een oppervlakte van circa 700 m ² achter de stallen NG1 en NG2. De correcte afmetingen zijn niet terug te vinden in het dossier.
bruin	Nieuwbouw of aanleggen	Het aanleggen van een verharding, met een oppervlakte van 300 m ² achter stal 3. De correcte afmetingen zijn niet terug te vinden in het dossier.

Voor een aantal elementen in het dossier geldt een vrijstelling van vergunningsplicht: de strikt noodzakelijke toegangen tot en opritten naar de agrarische bedrijfsgebouwen, inclusief de bedrijfswoning.

De aanvraag omvat voor wat de ingedeelde inrichting of activiteit betreft de uitbreiding en de vroegtijdige hernieuwing van een slachtkuikenbedrijf. Er wordt een bijstelling gevraagd van de sectorale milieuvorwaarden uit artikel 5.53.2.2 van titel II van het VLAREM.

De aanvraag omvat de volgende rubrieken:

Rubriek	Aard	Omschrijving	Hoeveelheid + eenheid
9.3.1.c)2°	verandering	uitbreiding van het aantal slachtkuikens met 105.405 stuks	+ 105.405 stuks
9.3.1.d)	verandering	uitbreiding van het aantal slachtkuikens met 105.405 stuks	+ 105.405 stuks
12.2.1°	nieuw	een transformator met een individueel nominaal vermogen van 350 kVA	+ 350 kVA
17.3.2.1.1.1°b)	verandering	uitbreiding van de opslag van mazout met 4,08 ton	+ 4,08 ton
43.1.2°b)	verandering	de uitbreiding van de stookinstallatie met 939 kW	+ 939 kW
53.8.2°	verandering	de uitbreiding van de grondwaterwinning op een diepte van 224 meter met een debiet van 7.000 m ³ /jaar	+ 7.000 m ³ /jaar

zodat de ingedeelde inrichting of activiteit voortaan zou omvatten:

Rubriek	Omschrijving	Totale hoeveelheid	Klasse
9.3.1.c)2°	het houden van 186.405 slachtkuikens	186.405 dieren	1
9.3.1.d)	het houden van 186.405 slachtkuikens	186.405 dieren	1
12.2.1°	een transformator met een individueel nominaal vermogen van 350 kVA	350 kVA	3
17.3.2.1.1.1°b)	de opslag van 19,89 ton mazout: - 1 tank van 2,55 ton; - 2 tanks van 4,25 ton; - 2 tanks van 4,42 ton.	19,89 ton	3
43.1.2°b)	stookinstallaties met een gezamenlijk thermisch ingangsvermogen van 1.815 kW: - 1 stookinstallatie van 924 kW; - 1 stookinstallatie van 891 kW.	1.815 kW	2

53.8.2°	een grondwaterwinning op een diepte van 224 meter met een debiet van maximaal 55 m³/dag en 13.500 m³/jaar	13.500 m³/jaar	2
---------	---	----------------	---

BESTREDEN BESLUIT

De deputatie van de provincie Antwerpen heeft op 5 juli 2018 het besluit OMGP-2017-0225/VVAL genomen waarbij de vergunning werd geweigerd.

BEROEP

Het beroep is ingediend door de nv Pollo, Steenweg op Hoogstraten 141, 2330 Merksplas.

De exploitant heeft de volgende beroepsargumenten:

- Er is geen lozing van vervuild water;
- De schoonsheidswaarde van het landschap wordt niet aangetast, maar bevestigd/hersteld;
- Er wordt voldaan aan de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS);
- Het blijft onduidelijk wie bezwaar heeft ingediend.

REGELGEVEND KADER

Het beroep wordt behandeld rekening houdend met de ter zake geldende wettelijke bepalingen, in het bijzonder het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (Omgevingsvergunningendecreet), het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM), de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (Natuurdecreet), het decreet van 15 juli 2016 betreffende het Integraal Handelsvestigingsbeleid (decreet IHB) en hun uitvoeringsbesluiten.

ONTVANKELIJKHEID EN VOLLEDIGHEID

Het bestreden besluit is bekendgemaakt op 6 augustus 2018 op het Omgevingsloket en door aanplakking vanaf 13 augustus 2018.

Het beroep is ontvangen op 17 augustus 2018 en ontvankelijk verklaard op 13 september 2018.

De Vlaamse Regering is bevoegd om in laatste administratieve aanleg een beslissing te nemen over beroepen tegen beslissingen van de deputatie in eerste administratieve aanleg, volgens de gewone procedure.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is bevoegd om op te treden voor de Vlaamse Regering met toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering.

HISTORIEK

De volgende vergunningen voor de exploitatie van de ingedeelde inrichting of activiteit zijn gekend:

Overheid	Referentie	Datum besluit	Vervaldatum	Voorwerp
Deputatie	MLAV1/100000 0335/kh/ig	20 januari 2011	20 januari 2031	exploitatie van stallen voor 81.000 slachtkuikens

De volgende relevante bouwvergunningen, stedenbouwkundige vergunningen of omgevingsvergunningen zijn gekend op de locatie van de aanvraag:

- Bouwvergunning met gemeentelijk kenmerk 1984/3501, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen van Oud-Turnhout op 9 april 1985, voor de bouw van 2 mestkippenstallen;
- Bouwvergunning met gemeentelijk kenmerk 1986/3770, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen van Oud-Turnhout op 20 januari 1987, voor het bouwen van een eengezinswoning en een loods bij een kippenbedrijf;
- Bouwvergunning met gemeentelijk kenmerk 1987/3823, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen van Oud-Turnhout op 8 september 1987, voor het bouwen van een mestkippenhok;
- Bouwvergunning met gemeentelijk kenmerk 1988/3964, goedgekeurd door bestendige deputatie van de provincie Antwerpen op 14 juli 1988, voor het uitbreiden van een bestaand bedrijf met kippenstal voor 20.000 dieren;
- Bouwvergunning met gemeentelijk kenmerk 1991/4588, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen van Oud-Turnhout op 3 september 1991, voor het uitbreiden van een loods voor landbouwmateriaal;
- Stedenbouwkundige vergunning met gemeentelijk kenmerk 2004/7225, goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen op 2 augustus 2004, voor de aanleg van een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie.

WIJZIGINGSVERZOEK (BEROEPSFASE)

In uitvoering van artikel 64 van het Omgevingsvergunningendecreet heeft de aanvrager op 12 oktober 2020 een wijziging van de aanvraag gevraagd.

De exploitant wenst af te zien van de vraag tot het oprichten van stal NG3/stal 4 en gebouw NC5. Daaraan vastgekoppeld wenst de exploitant de aanvraag voor het houden van pluimvee te reduceren van 186 405 stuks slachtkippen tot 132 225 stuks slachtkippen (rubrieken 9.3.1.c.2 en 9.3.1.d) en voor het oppompen van grondwater te reduceren van 13 500 m³/j tot 8 950 m³/j (rubriek 53.8.2°). Met dit verzoek wenst de exploitant terug te keren naar het uitzicht van de site en de omgeving zoals die aanwezig was en volledig stedenbouwkundig vergund en aanvaard was door alle administraties voordat een brand twee stallen vernietigde.

De minister heeft bij besluit van 15 oktober 2020 het wijzigingsverzoek geweigerd omdat de gevraagde wijzigingen te omvangrijk zijn, waardoor de aanvraag (inclusief alle plannen en effectbeschrijvingen) niet langer meer in relatie tot de oorspronkelijke aanvraag staat.

PLANOLOGISCHE LIGGING

Plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen

De aanvraag is volgens het gewestplan 'Turnhout', vastgesteld bij koninklijk besluit van 30 september 1977, gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

In deze zone gelden de stedenbouwkundige voorschriften zoals bepaald in artikel 11.4.1 en 15.4.6.1 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen. Deze voorschriften luiden als volgt:

"Artikel 11.4.1.

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

Artikel 15.4.6.1.

De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.

In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen."

De aanvraag is niet gelegen binnen een gemeentelijk, provinciaal of gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, noch binnen een plan van aanleg, noch binnen de begrenzing van een goedgekeurde en niet-vervallen verkaveling.

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

De aanvraag moet beoordeeld worden aan de hand van de stedenbouwkundige voorschriften van het voormelde gewestplan.

VOORSCHRIFTEN DIE VOLGEN UIT VERORDENINGEN

Op de aanvraag is het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater van toepassing.

Op de aanvraag zijn geen relevante gemeentelijke of provinciale bouw- en stedenbouwkundige verordeningen van toepassing.

BESCHRIJVING LOCATIE

De omgeving van de aanvraag wordt gekenmerkt door een afwisseling van agrarisch landgebruik (akkers en weilanden) en natuurgebieden. Het betreft een openruimtegebied waarin een aantal

landbouwbedrijven aanwezig zijn. De dichtstbijzijnde woningen zijn gelegen op circa 350 meter van de aanvraag.

De aanvraag is gelegen op een afstand van circa:

- 100 meter van een bosgebied;
- in een vogelrichtlijngebied, 'Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout' met code BE2101538;
- 100 meter van een habitatrichtlijngebied, 'Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout' met code BE2100024;
- 100 meter van een VEN-gebied, 'De Liereman-Korhaan' met gebiedsnummer 339;
- 100 meter van een erkend natuurreserveaat, 'Landschap De Liereman' (E024).

VERPLICHTINGEN VANUIT EUROPESE REGELGEVING

Milieueffectrapportage

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage I/bijlage II van het project-MER-besluit, meer bepaald rubriek *"21.a) installaties voor intensieve pluimveehouderij met meer dan 85.000 plaatsen voor mesthoenders"*.

Het project-MER van november 2017 werd door het Team Mer van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP) van het departement Omgeving op 23 mei 2018 (PRMER 3053) goedgekeurd.

De bepaling van de geurhinder werd in het project-MER blijkbaar uitgevoerd aan de hand van een IFDM-modellering. Er wordt opgemerkt dat de Raad van State heeft opgemerkt dat de IFDM-modellering niet werd gemaakt om landbouwemissies te modelleren (zie RvS 24 januari 2019, nr. 243.471, Laurijssen; RvS 2 mei 2019, nr. 244.349, Gemeente Hiers), zodat de project-MER hoe dan ook niet meer actueel lijkt.

GPBV-installatie

De ingedeelde inrichting of activiteit omvat overeenkomstig de RIE (Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)) een GPBV-installatie waarvoor in toepassing van artikel 2.1.1 van titel III van het VLAREM uitdrukkelijk is gesteld dat alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging moeten getroffen worden door toepassing van de beste beschikbare technieken zodat geen belangrijke verontreiniging veroorzaakt kan worden.

De volgende X-rubriek is van toepassing:

- rubriek 9.3.1.d, die de hoofdactiviteit omvat.

De volgende BREFs zijn van toepassing voor deze ingedeelde inrichting of activiteit:

- BREF Intensieve veeteelt (2017).

ADVIEZEN

Het advies van 22 juli 2020 van de ASTRID-veiligheidscommissie behoudt het voorwaardelijk gunstige advies van 25 september 2018.

Het advies van 25 augustus 2020 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Oud-Turnhout is ongunstig.

Het advies van 1 september 2020 van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) behoudt het gunstige advies in eerste aanleg van 3 mei 2018.

Het advies van 7 september 2020 van het departement Landbouw en Visserij behoudt het gunstige advies in eerste aanleg van 19 april 2018.

Het advies van 10 september 2020 van de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Antwerpen behoudt het voorwaardelijk gunstige advies van 25 oktober 2018.

Het geïntegreerde advies van 14 september 2020 van de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten (GOP) (Ruimte en Milieu) van het departement Omgeving is ongunstig.

Het advies van 1 oktober 2020 van de afdeling Operationeel Waterbeheer, team watertoets, van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 6 oktober 2020 van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie is ongunstig, met minderheidsstandpunt van het departement Landbouw en Visserij.

HOORZITTING

De aanvrager werd tijdens de gewestelijke omgevingsvergunningscommissie van 6 oktober 2020 gehoord en verklaarde hierbij het volgende:

- De adviezen zijn gelezen;
- De aanvraag moet volgens de afdeling GOP van het departement Omgeving geweigerd worden omdat volgens de oude afstandsregels de inrichting te dicht bij een natuurreserveaat ligt. De wetgeving moet echter toegepast worden zoals ze bestaat, zoals bij windturbines. Dit gaat om een andere sector, maar de situatie is vergelijkbaar. De oude regels kunnen niet zomaar op eigen gezag toegepast worden. De enige bron hiervoor is rechtsleer over de verkavelingsvergunning en een boekwerk over de toepassing van de grondwet. Het standpunt dat men proactief de wetgeving buiten toepassing moet stellen, wordt niet gedeeld in de rechtspraak. Het arrest van 2 mei 2019 stelt niet dat de versoepeling van de afstandsregels strijdig is met grondwet, wel het gebrek aan motivering van die versoepeling. De motivering moet dus aangevuld worden. De inplantingsregels moeten toegepast worden zoals ze in titel II van het VLAREM zijn opgenomen;
- Wat betreft de ligging in LWAG: de beslissing werd op dat punt vernietigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen omdat ze gebrekkig gemotiveerd was. Er werd te weinig rekening gehouden met de inpasbaarheid in het ruimere landschap. In heel soortgelijke casussen doorstaan beslissingen de wettigheidstoets wel. In de nota die op 19 augustus op het Omgevingsloket werd geplaatst, worden voorbeelden gegeven van arresten waarbij de motivering wel als voldoende werd beschouwd. Dezelfde overwegingen kunnen perfect ook in dit geval worden aangehaald. Het gaat om een uitbreiding van een bestaand landbouwbedrijf. De minister heeft de vorige keer terecht beslist het standpunt van de afdeling GOP van het departement Omgeving niet te volgen;
- Onlangs werd nog een omgevingsvergunning verleend door de deputatie van de provincie Antwerpen voor een bedrijf dat nog dicht bij de Liereman is gelegen. Het college van burgemeester en schepenen gaf daar wel gunstig advies. Het standpunt van het college van burgemeester en schepenen van Oud-Turnhout is dan ook inconsequent en in strijd met het principe van behoorlijk bestuur en het gelijkheidsbeginsel;

- Men vraagt gunstig advies te verlenen.

BEOORDELING

Arrest

Het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwisting van 7 juli 2020 vernietigt het ministerieel besluit van 8 januari 2019 voornamelijk om volgende redenen:

- Via het arrest nummer 145/2019 van 17 oktober 2019 heeft het Grondwettelijk hof het artikel 5.7.1 van de VCRO vernietigd. Het Hof heeft de gevolgen van dit vernietigde artikel niet gehandhaafd. Bijgevolg moet er voor de beoordeling worden teruggevallen op het oorspronkelijke gewestplanvoorschrift, vervat in artikel 11.4.1 en 15.4.6.1 van het Inrichtingsbesluit. De toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevol agrarisch gebied moet worden getoetst op basis van zowel de bestemming agrarisch gebied als een esthetisch criterium. In de bestreden beslissing moeten de motieven worden geduid op grond waarvan wordt geoordeeld dat de aanvraag de schoonheidswaarde van het landschap niet in gedrang brengt en een formele motivering inzake de inpasbaarheid in het landschappelijk waardevolle agrarische gebied;
- Met de bestreden beslissing worden drie nieuwe stallen, een loods, een stroomcabine en twee nieuwe grindverhardingen vergund. De exploitant wenst twee oude en afgebrande stallen herop te richten en te moderniseren en een vierde nieuwe stal te bouwen. In de bestreden beslissing ontbreekt het aan een omschrijving van de aanwezige landschapselementen en landschapskenmerken van het landschappelijk waardevol gebied. Er wordt wel uitvoerig gemotiveerd waarom het gevraagde weinig verschilt van de vroegere motivatie en dat een optimale invulling wordt gegeven aan het perceel;
- Het materiaalgebruik, het erfbeplantingsplan en clustering kunnen een verhoogde inpasbaarheid van bebouwing in landschappelijk waardevol gebied opleveren, maar dit is geen algemeen gegeven. Er moet steeds concreet worden onderzocht of de aanvraag specifiek in het landschap kan worden ingepast zodat de schoonheidswaarde niet wordt aangetast. Dat veronderstelt een concreet onderzoek over de specifieke kenmerken van het landschap, de specifieke kenmerken van de aanvraag en de vraag of deze in het landschap passen;
- Uit de bestreden beslissing blijkt niet of de vergunningverlenende overheid voldoende oog heeft gehad voor het open landschap waarin de aanvraag zich bevindt. De landschappelijke kwaliteit van de omgeving kan niet worden herleid tot de aanwezigheid van andere gebouwen en de ruimtelijke optimalisatie van het perceel. Deze elementen ontslaan de vergunningverlenende overheid er niet van om bij wijze van gewestplanbestemming erkende landschappelijke kwaliteiten te vrijwaren. Er werd gefocust op de inpasbaarheid zonder de waardevolle ruimere omgeving te betrekken. Bovendien betreft de vergunningverlenende overheid de geplande toch aanzienlijke uitbreiding (vierde stal) in het geheel niet bij de beoordeling van de esthetische toets.

Aanvraag

De aanvraag gaat over de hernieuwing en uitbreiding van een bestaand pluimveebedrijf.

Op het bedrijf worden kuikens vetgemest tot slachtkippen. De inrichting werd op 20 november 2011 vergund (hernieuwing) voor het houden van 81.000 slachtkippen. De exploitant wenst zijn inrichting uit te breiden met 105.405 slachtkippen tot een totaal van 186.405 slachtkippen. Er wordt eveneens een uitbreiding gevraagd van de grondwaterwinning, de opslag van mazout en het vermogen van de noodstroomgroepen.

In de zomer van 2017 heeft er een brand gewoed op het bedrijf. De bestaande stallen 1 en 2 werden volledig vernield. De exploitant wenst twee nieuwe, grotere stallen te bouwen. De bestaande derde stal werd gevrijwaard van de brand, maar zal ook worden gerenoveerd. Daarnaast wenst de exploitant ook een vierde nieuwe stal te bouwen. Alle vier de stallen zullen worden voorzien van het ammoniakemissiearm stalsysteem P-6.4. Bij de stallen worden ook een nieuwe loods, een elektriciteitscabine en twee stooklokalen gebouwd. De aanvraag omvat daarnaast ook de aanleg van verharding met een oppervlakte van circa 700 m² achter de stallen NG1 en NG2 en verharding met een oppervlakte van circa 300 m² achter stal 3.

Beroep

Het beroep is ingediend door de exploitant en heeft betrekking op het weigeren van de omgevingsvergunning voor het verder exploiteren en uitbreiden van een pluimveehouderij.

Openbaar onderzoek in eerste aanleg

Tijdens het openbaar onderzoek is een bezwaarschrift ingediend met betrekking tot

- de ligging nabij een speciale beschermingszone (SBZ), VEN- en stiltegebied;
- het feit dat de aanvraag niet past binnen de afspraken gemaakt in het Raamakkoord Landschap De Liereman;
- het niet duidelijk vermelden van de brand in de aanvraag, waardoor deze niet correct werd ingediend;
- het sterke vermoeden van bodemverontreiniging, waarnaar verder onderzoek noodzakelijk is;
- de buitenproportionele schaal van het project, waaraan volgende onverantwoorde hinderaspecten verbonden zijn:
- verstoring van het aangeduide stiltegebied door:
 - het stijgen van het aantal transporten van 277 tot minimaal 405; de wegeninfrastructuur is hiervoor niet geschikt;
 - bijkomende transporten voor het afvoeren van mest, reinigingswater en spoelwater, die zijn niet inbegrepen in het bovengenoemde aantal;
- de onaanvaardbare toename van geurhinder voor de omwonende en het aangrenzende Natura 2000-gebied;
- de spectaculaire stijging van het fijn stof dat door regenval zal afspoelen naar het naastgelegen Natura 2000-gebied, wat een negatieve invloed heeft op de aanwezige natuurwaarden;
- de negatieve invloed ten opzichte van het aangrenzende Natura 2000-gebied als gevolg van de ammoniakemissies en de ontoereikende voorgestelde reductiemaatregelen, waarvoor wordt verwezen naar wetenschappelijke onderzoeken;
- de negatieve invloed van de waterwinning op de nabijgelegen natuurgebieden en op de waterwinning van PIDPA, waarvoor wordt verwezen naar verscheidene hydrologische studies;
- de ontoereikende opslagcapaciteit voor water en mestproductie, afvalwater en spoelwater, die bij piekafvoer oncontroleerbaar zal zijn en vrij zal aflopen naar het aangrenzende Natura 2000-gebied;
- de wanverhouding tussen de bebouwde en onbebouwde oppervlakte die het open landschap van Landschap De Liereman en de ruime open omgeving schaadt.

Inplantingsregels

Voor deze inrichting zijn de verbods- en afstandsregels van artikel 5.9.5.3 van titel II van het VLAREM relevant.

De aanvraag betreft de hernieuwing en verandering van een bestaande inrichting die niet beperkt is tot maximaal 100% van de exploitatie die op 1 januari 1993 was vergund. Ingevolge de algemene

overgangsregels van afdeling 3.2.2 van titel II van het VLAREM zijn in dat geval de inplantingsregels van toepassing.

De inrichting telt meer dan 200 waarderingspunten en meer dan 80.000 slachtkippen en moet volgens het gewijzigde artikel 5.9.5.3, §5, van titel II van het VLAREM gelegen zijn op minstens 250 m van een op het gewestplan aangegeven woonuitbreidingsgebied, natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat, bosreserveaat, gebied voor verblijfsrecreatie en woongebied ander dan woongebieden met een landelijk karakter.

Het gewijzigde artikel 5.9.5.3, §5 van titel II van het VLAREM, werd ingevoerd door artikel 99, 3° van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2008 tot wijziging van titel II van het VLAREM. Door deze wijziging werden de afstandsregels voor pluimveebedrijven met meer dan 60.000 stuks gevogelte sterk versoepeld. Bij arrest nr. 244.351 van 2 mei 2019 heeft de Raad van State evenwel geoordeeld dat deze versoepeling van de afstandsregels voor pluimveebedrijven strijdig is met het standstillbeginsel inzake milieubescherming, zoals onder meer gewaarborgd door artikel 23 van de Grondwet. De Raad van State oordeelde in het arrest van 2 mei 2019 dat het middel gegrond is *“waar het aanvoert dat artikel 99, 3°, van het wijzigingsbesluit van 19 september 2008 het in artikel 1.2.1, § 2, DABM opgenomen standstill-beginsel schendt. Artikel 99, 3°, van het wijzigingsbesluit van 19 september 2008 moet daarom op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing worden gelaten. Op de vergunningsaanvraag van de tussenkomende partij moeten bijgevolg de oorspronkelijke afstandsregels in artikel 5.9.5.3, § 5, van Vlarem II worden toegepast”*. De wijzigingen aangebracht aan artikel 5.9.5.3, §5, van titel II van het VLAREM werden door de Raad van State als onwettig beoordeeld en in toepassing van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing gelaten.

Overeenkomstig het arrest van de Raad van State van 2 mei 2019, nr. 244.351, moeten de bij middel van artikel 99, 3°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2008, soepelere afstandsregels, buiten toepassing worden gesteld. Volgens de Raad van State zijn de versoepelde afstandsregels immers onwettig, want strijdig met het (grondwettelijke) standstillbeginsel. Artikel 1.2.1, §2, van het DABM bepaalt onder meer dat het milieubeleid onder meer berust op het standstillbeginsel. Het beginsel impliceert dat het door het bestaande milieubeleid bereikte beschermingsniveau in principe niet meer kan worden afgebouwd.

Bijgevolg is het aangewezen om de vergunningsaanvraag te toetsen aan de oorspronkelijke afstandsregels in artikel 5.9.5.3, §5, van titel II van het VLAREM, luidende:

“Tussen elke stal en/of opslag van dierlijke mest of mengmest van een inrichting, gelegen in een agrarisch gebied enerzijds en elk op het gewestplan aangegeven woonuitbreidingsgebied, natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat, bosreserveaat, gebied voor verblijfsrecreatie en woongebied ander dan woongebieden met een landelijk karakter anderzijds, dient in functie van het aantal stuks gevogelte dat in de inrichting wordt gehouden en van het overeenkomstig artikel 5.9.5.2 berekend aantal waarderingspunten, tenminste de volgende afstand te bestaan:

	Vereiste minimumafstand in m bij aantal stuks gevogelte					
Waarderingspunten toegekend aan de inrichting		van 5.001 tot 10.000	van 10.001 tot 20.000	van 20.001 tot 40.000	van 40.001 tot 60.000	meer dan 60.000
< 75	100	150	200	300	400	verbod

75 - 150	75	100	150	225	300	verbod
151 - 200	50	75	100	150	200	1000
> 200	50	75	100	150	200	500

Het is verboden in een inrichting, omvattende een of meer pluimveestallen, die geheel gelegen is in een agrarisch gebied, meer kippen of stuks gevogelte te houden dan het aantal dat in functie van voormelde criteria en de afstandsregels is toegelaten.”.

Dit betekent dat voor de aangevraagde inrichting, met meer dan 200 waarderingspunten en meer dan 60.000 stuks gevogelte, een minimumafstand geldt van 500 m. De kortste afstand tussen de stallen en het dichtstbijzijnde hindergevoelige gebied, namelijk een natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaat, bedraagt 265 meter. Bijgevolg wordt er niet voldaan aan de oorspronkelijke afstandsregels en kan er geen vergunning worden verleend.

Verscherpte natuurtoets

De omgevingsvergunningsaanvraag handelt over een pluimveebedrijf, waarbij tot 186.405 slachtkuikens zouden worden gehuisvest in 4 stallen. De totale ammoniakemissies zouden 3914,5 kg NH₃/jaar bedragen.

Op 3 mei 2018 verleende ANB een gunstig advies. Dit advies werd bevestigd in de beroepsprocedure, ook na de herneming van de procedure na het vernietigingsarrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Volgens het advies van ANB d.d. 3 mei 2018 zou het project niet leiden tot onvermijdbare en onherstelbare schade aan het nabijgelegen VEN-gebied:

“Het ontwerp-MER (met passende beoordeling en verscherpte natuurtoets) toont aan dat het project geen betekenisvolle aantasting veroorzaakt aan de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone noch onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt in het VEN.”

In de project-MER wordt gesteld dat de exploitatie van de inrichting tot de volgende effecten zal leiden:

“De impact van de ammoniakemissie van het bedrijf ter hoogte van de aandachtsgebieden (e.i. actuele habitats en zoekzones in habitatrichtlijngebied) werd gemodelleerd m.b.v. de online-tool ‘Impactscore NH₃’, ontwikkeld door VITO.

Hieruit blijkt dat de effecten t.g.v. vermestende/verzurende depositie t.h.v. de actuele habitats 4,30% van de kritische last en t.h.v. de zoekzones 10,74% van de kritische last bedraagt. (...)

Rekening houdende met de reductie in ammoniak en het feit dat de bijdrage van de kritische last tussen de 5% en 50% bedraagt, wordt voorliggend project, volgens het beoordelingskader NH₃ van het PAS versie 01/07/2017 wordt het als ‘vergunbaar’ beschouwd.”

Er dient echter te worden vastgesteld dat uit het project-MER geenszins blijkt dat het project niet zal leiden tot onvermijdbare en onherstelbare schade aan het VEN-gebied.

Met het advies van ANB kan niet akkoord worden gegaan. De draagwijdte van artikel 26bis van het Natuurbehoudsdecreet wordt miskend in het aanvraagdossier, de project-MER en in het advies van ANB.

Artikel 26bis van het Natuurbehoudsdecreet bepaalt (eigen benadrukking):

§ 1

De overheid mag geen toestemming of vergunning verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de betrokken overheid zelf te onderzoeken of de activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Wanneer dit het geval is, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld bij ter post aangetekende brief binnen de eventuele wachttermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in het kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

De Vlaamse regering kan bepalen hoe moet aangetoond worden dat een activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

§ 2

De in § 1 bedoelde overheid vraagt in de gevallen bedoeld in § 1 advies aan de dienst bevoegd voor het natuurbehoud over de vraag of de betrokken activiteit onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

De Vlaamse regering kan de nadere regels vastleggen met betrekking tot de procedure die moet nageleefd worden voor het vragen van het advies.

§ 3

*In afwijking van § 1 kan een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken, bij afwezigheid van een alternatief, **toch worden toegelaten of uitgevoerd om dwingende redenen van groot openbaar belang**, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard. In dat geval dienen alle schadebeperkende en compenserende maatregelen genomen te worden.*

Degene die de aanvraag, de kennisgeving of de melding bedoeld in § 1 gedaan heeft en die respectievelijk een weigering of een bericht zoals bedoeld in § 1, tweede lid van de betrokken overheid heeft ontvangen, richt tot deze overheid een verzoek tot het toepassen van de in deze paragraaf bedoelde afwijkingsmogelijkheid.

De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor deze aanvragen en voor het behandelen ervan.

De Vlaamse regering oordeelt over het bestaan van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

Er wordt verwezen naar het volgende arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb 29 januari 2019, nr. RvVb-A-1819-0530, vzw MILIEUFRONT OMER WATTEZ – eigen benadrukking):

“Uit deze bepalingen volgt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die ‘onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN’ kan veroorzaken.

Hieruit volgt ook dat het vergunningverlenend bestuursorgaan zich voor de vraag inzake de onvermijdbare en onherstelbare schade dient te laten adviseren door de dienst bevoegd voor het natuurbehoud, te weten het Agentschap Natuur en Bos.

*Het vergunningverlenend bestuursorgaan zal bij de beoordeling van een aanvraag dan ook moeten onderzoeken welke impact de aanvraag heeft voor de natuurwaarden in het VEN-gebied. Hierbij moet worden opgemerkt dat de **ligging van het project buiten de VEN-gebieden, niet uitsluit dat er wel onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan worden veroorzaakt**. De parlementaire voorbereiding bij het artikel 26bis Natuurdecreet omschrijft de onvermijdbare schade immers als de schade die men hoe dan ook zal veroorzaken 'op welke wijze men de activiteit ook uitvoert'. De Raad verstaat hieronder ook die handeling die een invloed of effect heeft op het VEN-gebied, ook al vindt de handeling niet plaats in het VEN-gebied zelf. Dit houdt ook de schade in die bestaat in het verhinderen van de totstandkoming van een verbinding tussen diverse VEN-gebieden. Onder de onherstelbare schade dient begrepen te worden deze schade die op de plaats van beschadiging niet meer (zonder buitensporige kosten) kan worden hersteld met een kwantitatief en kwalitatief gelijkwaardige habitat zoals deze die er vóór de beschadiging was.*

(...)

*Tot slot moet opgemerkt worden dat artikel 26bis Natuurdecreet niet voorziet in een uitdrukkelijke schadedrempel. **Elke vorm van onvermijdbare en onherstelbare schade moet in beginsel worden uitgesloten, wat inhoudt dat een kans op onvermijdbare schade en onherstelbare schade voldoende is om een vergunning te weigeren**. Het is niet aan de verzoekende partij om aan te tonen dat er onvermijdbare en onherstelbare schade zou zijn. Het volstaat dat de verzoekende partij aannemelijk maakt dat er een kans bestaat dat natuurwaarden in het gedrang komen.*"

In de rechtspraak wordt een duidelijk onderscheid gemaakt dat er slechts een vergunning kan worden verleend voor een activiteit met mogelijke effecten op een VEN-gebied, indien blijkt dat deze effecten niet leiden tot onvermijdbare en onherstelbare schade. Uit de voorliggende gegevens blijkt evenwel niet dat de voorgenomen activiteit geen onvermijdbare of onherstelbare schade aan het VEN-gebied zou kunnen veroorzaken.

De ammoniakemissies van het project kunnen leiden tot verzurende en/of vermestende deposities binnen het VEN-gebied, hetgeen kan leiden tot negatieve effecten op deze natuurwaarden.

Er wordt vastgesteld dat geen rekening lijkt te worden gehouden met het gegeven dat de inrichting permanent blijft opereren, en dat de natuurwaarden in het VEN-gebied derhalve permanent onderworpen zouden zijn aan een impact van de directe ammoniakemissies uit de landbouwinrichting (vgl RvVb 14 januari 2020, nr. RvVb-A-1920-0443, Van Cauwenberghe). De omstandigheid dat een vergunning voor een landbouwbedrijf met ammoniakemissies zou kunnen worden verleend op grond van het aangehaalde "PAS-kader" betekent in geen geval op zich dat het project niet zal leiden tot onvermijdbare en onherstelbare schade. Het blijkt dan ook onvoldoende hoe dit element afdoende werd betrokken in de vergunningsaanvraag en de uitgebrachte adviezen bij de beoordeling of de schade als herstelbare schade kan worden beschouwd.

Gelet op deze onduidelijkheid omtrent de impact op het nabijgelegen VEN-gebied kan de vergunning thans niet worden verleend.

Ruimtelijke verenigbaarheid (artikel 4.3.1, §1 van de VCRO)

De stedenbouwkundige handelingen vervat in de aanvraag zijn principieel in overeenstemming met de geldende grondbestemming agrarisch gebied, maar moeten bijkomend getoetst worden aan de stedenbouwkundige voorschriften van de overdruk 'landschappelijk waardevol gebied' van het gewestplan.

De aanduiding 'landschappelijk waardevol gebied' is een overdruk van het agrarisch gebied. In principe zijn dus dezelfde handelingen toegelaten als bepaald voor de grondkleur. De bedoeling van de overdruk is echter in de eerste plaats om het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk te bewaren en bijzondere aandacht te besteden aan esthetische aspecten van nieuwe inplantingen, verbouwingen of uitbreidingen. Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen, ... Daarnaast kan de aanduiding van landschappelijk waardevol gebied ook de landschapsontwikkeling of -opbouw tot doel hebben. De toelaatbaarheid van bouwwerken in landschappelijk waardevolle gebieden zal steeds aan een dubbel criterium moeten worden getoetst, zijnde een planologisch criterium (de overeenstemming met de in grondkleur aangegeven bestemming) en een esthetisch criterium (de overeenstemming met de eisen van vrijwaring van het landschap). Er moet rekening worden gehouden met de actueel in het gebied aanwezige karakteristieke landschapselementen en landschapsopbouw. Het bestaan van een beperkte bebouwing kan daarbij niet met goed gevolg worden aangevoerd om een verdere aantasting van een waardevol landschap te rechtvaardigen.

Artikel 5.7.1, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voorzag een aanpassing van het gewestplanvoorschrift voor de overdruk landschappelijk waardevol gebied. Het Grondwettelijk Hof heeft bij arrest 145/2019 van 17 oktober 2019 artikel 5.7.1 van de VCRO vernietigd.

Met betrekking tot de inpasbaarheid dient ook het raamakkoord 'de Liereman' in overweging genomen te worden. Ontwikkelingen die gedurende dit traject zijn opgestart mogen niet gehypothekeerd worden door de huidige aanvraag.

In december 2008 werd via een beslissing van de Vlaamse Regering in het kader van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur het volgende beslist: Het noordelijke deel 'Oosthoven en Laks' zal herbevestigd worden als agrarisch gebied. Hiermee wordt een landbouwgebruik bevestigd en bestendigd met ruimte voor verdere ontwikkeling. Het zuidwestelijke gedeelte 'Liereman' zal evolueren naar een groene bestemming, waarin natuurontwikkeling alle kansen krijgt. Het oostelijke gedeelte 'Braekeleer' zal ingekleurd worden als verwevingsgebied waarin natuurontwikkeling en landbouwgebruik nevensgeschikt zijn. Een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) zal nodig zijn om deze beslissing mee te verwerkelijken. Er werd beslist tot de opmaak van een raamakkoord over een flankerend landbouwbeleid en natuurontwikkeling. Het raamakkoord werd op 19 september 2011 ondertekend door de partners van de overleggroep, de voormalige minister-president en de voormalige minister van leefmilieu. Het raamakkoord 'Landschap de Liereman en omgeving' is het resultaat van een proces dat over een periode van drie jaar groeide van discussie over overleg tot samenwerking tussen landbouw en natuur in 'Landschap de Liereman en omgeving'. Het is een principeakkoord tussen verschillende partners, die op een georganiseerde en gestructureerde wijze een taak hebben in de open ruimte. Een aantal voorbereidende studies zijn uitgevoerd vooraleer er overgegaan kan worden tot de opmaak van een GRUP voor het gebied. Omdat via natuurinrichting een substantiële bijdrage aan de doelstellingen geleverd kan worden, werd in juni 2014 het natuurinrichtingsproject 'De Liereman' opgestart. Dit resulteerde, na uitvoerig overleg met diverse partners, in het projectrapport natuurinrichting 'De Liereman'. De projectrapport en de bijhorende kaartenbundel werd in maart 2019 in openbaar onderzoek gelegd. Minister van Omgeving Zuhal Demir heeft op 17 juni 2020 aan de hand van dit dossier de lijst van maatregelen en uitvoeringsmodaliteiten, al dan niet op basis van het openbaar onderzoek, vastgelegd.

Voorliggende aanvraag wordt door het natuurinrichtingsproject gesitueerd in het deelgebied 'De Laks/Brouwersheide', nabij de grens met 'Kerngebied Liereman'. Vooral in de twintigste eeuw is het gebied op verschillende wijzen aangetast. Grote delen van de historische heide en veengebieden werden omgezet tot landbouwgronden. Maar ook de bouw van (illegale) weekendverblijven en andere menselijke activiteiten hebben hun impact op de landschappelijke gaafheid. Toch bleven grote delen redelijk intact en heeft het landschap nog een belangrijke belevingswaarde.

De aanvraag is bovendien gelegen binnen de vastgestelde ankerplaats (landschappelijk geheel) 'Natuur- en cultuurlandschap tussen de dorpscentra van Oosthoven, Oud-Turnhout en Arendonk'. De ankerplaats is, hoewel plaatselijk aangetast doorheen de tijd, een uniek voorbeeld van een compleet historisch heide-economiesysteem. Historisch-landschappelijk vormde het westelijke deel, de vallei van de Aa met de woonkernen Schuurhoven en Schuurhovenberg, een complex van akkers en graslanden (het zogenaamde *infield*), terwijl het centrale en oostelijke deel ervan een immense heidevlakte was (het *outfield*). Bij de afbakening als ankerplaats worden verschillende waarden beschreven, namelijk de natuurwetenschappelijke waarde, de historische waarde, de esthetische waarde, de sociaal-culturele waarde, de ruimtelijk-structurende waarde.

De gevraagde handelingen voorzien in een zeer aanzienlijke uitbreiding van het agrarische bebouwing op de landbouwbedrijfskavel. De bebouwde en verharde oppervlakte neemt dermate toe dat nagenoeg de hele bedrijfskavel zal worden ingenomen door constructies en verharde oppervlakten. Er ontstaat een bezettingsgraad die niet te verantwoorden is met het gewenste ruimtegebruik in deze open landbouwruimte. Er wordt vastgesteld dat een dergelijke schaal voor een intensief, niet-grondgebieden pluimveebedrijf niet inpasbaar is in deze landschappelijke omgeving, ten zuiden van de Lage Mierdse Weg.

Een dergelijke grootschalige uitbreiding van het agrarische bebouwing op deze plaats zal bovendien ingrijpende en onherstelbare schade aan de schoonheidswaarde van het landschap veroorzaken. Het typische landschap, bestaande uit grote, open landbouwkavels, afgewisseld met bos, heiderelicten en vennen, wordt door de voorliggende aanvraag immers op een kennelijk onevenredige wijze geschaad en zal, door de grootschaligheid van voorliggende project, haar eigenheid en kenmerken plaatselijk verliezen, waardoor de landschapsbeleving ter plaatse en in de omgeving significant nadelig zal worden beïnvloed.

Samenvattend moet, op basis van bovenstaande afweging en op basis van afwegingen in het kader van de beoordeling goede ruimtelijke ordening (zie verder), te worden gesteld dat het gevraagde niet als inpasbaar in het omliggende landschap kan worden beschouwd. In landschappelijk waardevol agrarisch gebied moet de schaarse open ruimte zoveel mogelijk gevrijwaard blijven. De aanvraag kan niet als een kleinschalige inplanting beschouwd worden.

In een replieknota n.a.v. de hoorzitting van de GOVC stelt de aanvrager dat het aangevraagde zagezegd wel verenigbaar zou zijn met het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Hierbij wordt onder meer gewezen op de vroegere aanwezigheid van twee stallen, de aanwezigheid van andere landbouwbedrijven in de omgeving en het voorziene groenscherm. Hierop wordt geantwoord dat uit de aanwezigheid van andere, zelfs grootschalige, landbouwbedrijven in de omgeving die het landschap reeds zouden aantasten geenszins kan worden besloten dat het aangevraagde verenigbaar is met de schoonheidswaarde van het landschap (zie RvVb 25 juni 2019, nr. RvVb-S-1819-1135, College van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas). Door de Raad werd terecht geoordeeld dat de aanwezigheid van andere grootschalige landbouwbedrijven géén vrijgeleide vormt om het waardevolle landschap verder aan te tasten. Door de Raad van State werd eveneens geoordeeld dat de aanwezigheid van infrastructuur in het landschap geen

afdoende reden vormt om de schoonheidswaarde van het landschap verder aan te tasten met de inplanting van een landbouwbedrijf (zie RvS 8 november 2018, nr. 242.883, VZW Natuurpunt Oost-Brabant e.a.). De voorziene aanleg van een groenscherm als “milderende maatregel” wijst er juist op dat het aangevraagde moet worden weggestopt en juist de erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap door de aangevraagde inrichting dreigt te worden geschonden (zie RvS 8 november 2018, nr. 242.883, VZW Natuurpunt Oost-Brabant e.a.). Een groenscherm rondom een landbouwbedrijf maakt juist duidelijk dat het aangevraagde de erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap in gevaar brengt (zie RvVb 16 februari 2016, nr. RvVb/1516/0617). Het proberen te verbergen van een landbouwinrichting draagt op zich de negatie in van de esthetische inpasbaarheid binnen het waardevolle landschap (zie RvS 21 januari 2016, nr. 233.549, Vanvoorden e.a.). De omstandigheid dat de aangevraagde stallen deel zouden uitmaken van een groter geheel en dat deze compact zouden zijn opgevat, vormt evenmin een afdoende motivering betreffende de vrijwaring van de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied (zie RvVb 28 juni 2016, nr. RvVb/A/1516/1285, Hendrickx e.a.). Evenmin maakt de vroegere aanwezigheid van twee stallen het aangevraagde, waarvan wordt erkend dat de stallen hoe dan ook groter zouden worden uitgevoerd, inpasbaar in het landschap. De toets van het esthetisch criterium blijft immers onverkort gelden. De door het gewestplan aan het gebied gegeven bestemming is immers evenzeer op de toekomst gericht, zeker wanneer die bestemming er uitdrukkelijk toe strekt om de specifieke waarden van het gebied te vrijwaren en zelfs te ontwikkelen (zie RvVb 29 maart 2016, nr. RvVb/A/1516/0863).

De aanvraag is bijgevolg in strijd met de voorschriften van het landschappelijk waardevol gebied van het geldende gewestplan, zoals hoger omschreven.

Goede ruimtelijke ordening (artikel 4.3.1, §2, van de VCRO)

Het aangevraagde moet, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld worden aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4 van de VCRO. Het vergunningverlenende bestuursorgaan houdt bij de beoordeling van het aangevraagde rekening met de in de omgeving bestaande toestand, doch kan ook de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de aandachtspunten, vermeld in punt 1° in rekening brengen en de bijdrage van het aangevraagde aan de verhoging van het ruimtelijk rendement voor zover de rendementsverhoging gebeurt met respect voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de rendementsverhoging in de betrokken omgeving verantwoord is.

De projectzone is gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het bedrijf bestaat momenteel uit een voorgelegen bedrijfswoning en 1 kippenstal. De 2 overige kippenstallen zijn verwoest door een bedrijfsbrand.

De omgeving wordt gekenmerkt door enkele, verspreid liggende, landbouwbedrijven. De omliggende percelen worden voornamelijk aangewend voor akkerbouw of als weiland en natuurgebieden.

Voorliggende aanvraag betreft de grootschalige uitbreiding (= meer dan een verdubbeling van het aantal kippen) van een niet-grondgebonden kippenbedrijf.

Er wordt geoordeeld dat voorliggende aanvraag, door zijn grootschaligheid, een heel nadrukkelijke hypotheek legt op de landschappelijke functie die het perceel en haar omgeving hebben. Het typische landschap, bestaande uit grote, open landbouwkavels, afgewisseld met groenelementen

(bos), heiderelicten en vennen, wordt door de voorliggende aanvraag immers op een kennelijk onevenredige wijze geschaad en zal haar eigenheid en kenmerken plaatselijk verliezen, waardoor de landschapsbeleving ter plaatse en in de omgeving significant nadelig zal worden beïnvloed.

Aanvragen voor agrarische bebouwing van een dergelijke schaal, zoals voorzien in voorliggende aanvraag, zullen het landschap op deze locatie, ten zuiden van de Lage Mierdse Weg, onherroepelijk en onaanvaardbaar (verder) verstoren. Voorliggende aanvraag kan dan ook niet als inpasbaar in de landschappelijke functie van het gebied worden beschouwd. De aanvraag vormt bouwfysisch één groot geheel, in een bestaand cultuurhistorisch waardevol en tevens ecologisch waardevol en kwetsbaar landbouwlandschap. Er moet gesteld worden dat voorliggende aanvraag een dermate grote impact op de landschapsbeleving in en het functioneren van het hele gebied heeft, waardoor gesteld dient te worden dat de aanvraag qua functie niet inpasbaar is in de omgeving.

Aan de voorkant van de stallen en langs de inrit van het bedrijf is betonverharding aanwezig. De totale bestaande betonverharding bedraagt circa 1.352,40 m². Achter de stallen en langs de westzijde van stal 1 is circa 1.807,64 m² (doorlaatbare) grindverharding aanwezig. In de toekomstige situatie blijft de bestaande betonverharding ongewijzigd. De bestaande (doorlaatbare) grindverharding wordt achter de stallen uitgebreid met 473 m², zodat in de toekomst circa 2.280 m² grindverharding zal aanwezig zijn. De afgebrande stallen hadden een horizontale dakoppervlakte van respectievelijk 1.706,55 m² (stal 1) en 1.932,30 m² (stal 2). De overgebleven stal 3 heeft een horizontale dakoppervlakte van 1.958,13 m². In totaal had het bedrijf een dakoppervlakte van 5.596,98 m². In de toekomstige situatie zouden de stallen volgende dakoppervlaktes hebben: 2.199,13 m² (stal 1), 2.199,13 m² (stal 2), 1.958,13 m² (stal 3) en 2.590,75 m² (stal 4), zodat de totale dakoppervlakte 8.947,14 m² bedraagt.

Het totaal aantal slachtkuikens zou 186.405 stuks bedragen. Verdeeld over de verschillende stallen betekent dit: 45.795 stuks (stal 1), 45.795 stuks (stal 2), 40.635 stuks (stal 3) en 54.180 stuks (stal 4).

Nagenoeg de hele bedrijfskavel zou worden ingenomen door constructies en verharde oppervlakten. Er ontstaat een bezettingsgraad die niet te verantwoorden is met het gewenste ruimtegebruik in deze open landbouwruimte. In het landschappelijk waardevol agrarisch gebied moet er worden op toegezien dat het landelijke karakter wordt bewaard. Het voorliggende project beantwoordt door zijn volume en bezettingsgraad op deze oppervlakte niet aan deze vereiste. Er moet in alle redelijkheid worden gesteld dat de draagkracht van het terrein wordt overschreden.

De huidige landschapskenmerken zorgen ter plaatse voor een open landsbouwlandschap. Net door het open karakter is dit landschap uitermate gevoelig voor verstoring door harde, landschapsvreemde infrastructuur. Het landschap werd op dat vlak al deels verstoord door de aanwezigheid van zowel grondgebonden als niet-grondgebonden bedrijfsvoeringen. Momenteel bestaat alleen stal 3 van dit niet-grondgebonden bedrijf nog.

Visueel-vormelijk zou de inrichting landschappelijk verweven worden tot één groot industrieel geheel ten behoeve van een intensief, niet-grondgebonden pluimveebedrijf. Hierdoor verliest het bestaande landschappelijke waardevolle gebied volledig haar landschappelijke schoonheidswaarde en krijgt het op deze locatie een agro-industrieel karakter.

De aanvraag is gelegen binnen de vastgestelde ankerplaats (landschappelijk geheel) 'Natuur- en cultuurlandschap tussen de dorpscentra van Oosthoven, Oud-Turnhout en Arendonk': De ankerplaats is, hoewel plaatselijk aangetast doorheen de tijd, een uniek voorbeeld van een compleet historisch heide-economiesysteem. Historisch-landschappelijk vormde het westelijke deel (de vallei van de Aa met de woonkernen Schuurhoven en Schuurhovenberg) een complex van

akkers en graslanden (het zogenaamde *infield*), terwijl het centrale en oostelijke deel ervan een immense heidevlakte was (het *outfield*). Bij de afbakening als ankerplaats worden verschillende waarden beschreven, namelijk de natuurwetenschappelijke waarde, de historische waarde, de esthetische waarde, de sociaal-culturele waarde en de ruimtelijk-structurerende waarde. De aanvraag betreft het oprichten van een niet-grondgebonden inrichting, die bouwfysisch één groot geheel vormt, in een bestaand erg cultuurhistorisch en ecologisch waardevol en kwetsbaar landbouwlandschap. De aanvraag wordt als niet passend in dit historische landschap beoordeeld.

Conclusie

De aanvraag werd getoetst aan de decretale beoordelingsgronden van artikel 4.3.1, §2, van de VCRO. Hieruit volgt dat de aanvraag strijdt met de bepalingen ervan en moet geweigerd worden en dit om volgende redenen: de inrichting vormt een negatieve ruimtelijke samenhang met de omgeving. De bedrijfsgebouwen dreigen bouwfysisch één groot geïntegreerd agro-industrieel geheel te worden. In landschappelijk waardevol agrarisch gebied moet erop worden toegezien dat het landschappelijke karakter wordt bewaard. Het voorliggende project beantwoordt door zijn volume en bezettingsgraad binnen de projectzone niet aan deze vereiste, waardoor het bedrijf niet langer functioneel inpasbaar is in de omgeving. De inrichting is niet verenigbaar met het landschappelijk waardevolle agrarische gebied, het Natura 2000-gebied en de Liereman, met de verschillende afbakeningen ten aanzien van bescherming en instandhouding. Het opbouwen van de inrichting vormt een onaanvaardbare aantasting.

VERGUNNINGSTERMIJN

Volgens artikel 70, §2, van het Omgevingsvergunningendecreet is een vroegtijdige hernieuwing mogelijk mits er een overname is gepland of een belangrijke verandering wordt beoogd.

De vroegtijdige hernieuwing is niet gerechtvaardigd omdat de belangrijke verandering zowel wat betreft de stedenbouwkundige aspecten als de milieuaspecten negatief wordt beoordeeld.

ALGEMENE CONCLUSIE: ongunstig

De hinder en de effecten op mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door het aangevraagde project, kunnen niet tot een aanvaardbaar niveau worden beperkt.

De aanvraag is zoals hiervoor gemotiveerd niet in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, alsook de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

Er bestaat bijgevolg aanleiding toe om het beroep ongegrond te verklaren en de vergunning te weigeren.

BESLUIT VAN DE VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING,
OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME,

Artikel 1. Het ontvankelijk bevonden beroep wordt ongegrond verklaard.

Art. 2. §1. Aan de nv Pollo, Steenweg op Hoogstraten 141, 2330 Merksplas, wordt de vergunning geweigerd voor de volgende stedenbouwkundige handelingen voor het slachtkuikenbedrijf gelegen te 2360 Oud-Turnhout, Lage Mierdse Weg 50, kadastraal bekend als afdeling 1, sectie E, perceelnummer 132P:

Planaanduiding	Stedenbouwkundige handeling	Beknorte beschrijving
NC6	Nieuwbouw of aanleggen	Het oprichten van een elektriciteitscabine
NG1	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 1
NG2	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 2
NC4	Nieuwbouw of aanleggen	Deze constructie zal gebruikt worden als stooklokaal. In dit lokaal zal een brander geplaatst worden voor het verwarmen van stal 1 (NG1) en stal 2 (NG2).
NG4	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van een nieuwe loods
NG3	Bouwen of herbouwen	Het bouwen van stal 3
NC5	Nieuwbouw of aanleggen	Deze constructie zal gebruikt worden als stooklokaal. In dit lokaal zal een brander geplaatst worden voor het verwarmen van de bestaande stal en stal 3 (NG3).
bruin	Nieuwbouw of aanleggen	Het aanleggen van verharding met een oppervlakte van circa 700 m ² achter de stallen NG1 en NG2. De correcte afmetingen zijn niet terug te vinden in het dossier.
bruin	Nieuwbouw of aanleggen	Het aanleggen van een verharding, met een oppervlakte van 300 m ² achter stal 3. De correcte afmetingen zijn niet terug te vinden in het dossier.

§2. Aan de nv Pollo, Steenweg op Hoogstraten 141, 2330 Merksplas, wordt de vergunning geweigerd voor het verder exploiteren en veranderen van een slachtkuikenbedrijf met inrichtingsnummer 20170926-0011, gelegen te 2360 Oud-Turnhout, Lage Mierdse Weg 50, kadastraal bekend als afdeling 1, sectie E, perceelnummers 132P en 132R, omvattende volgende inrichtingen en activiteiten:

Rubriek	Aard	Omschrijving	Hoeveelheid + eenheid
9.3.1.c)2°	verandering	uitbreiding van het aantal slachtkuikens met 105.405 stuks	+ 105.405 stuks
9.3.1.d)	verandering	uitbreiding van het aantal slachtkuikens met 105.405 stuks	+ 105.405 stuks
12.2.1°	nieuw	een transformator met een individueel nominaal vermogen van 350 kVA	+ 350 kVA
17.3.2.1.1.1°b)	verandering	uitbreiding van de opslag van mazout met 4,08 ton	+ 4,08 ton

43.1.2°b)	verandering	de uitbreiding van de stookinstallatie met 939 kW	+ 939 kW
53.8.2°	verandering	de uitbreiding van de grondwaterwinning op een diepte van 224 meter met een debiet van 7.000 m ³ /jaar	+ 7.000 m ³ /jaar

Art. 3. De plannen en het aanvraagdossier waarop dit besluit gebaseerd zijn, maken er integraal deel van uit.

Brussel,

Vlaams minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

U kan tegen deze beslissing een verzoekschrift tot schorsing en/of vernietiging indienen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen op het volgende adres:

Raad voor Vergunningsbetwistingen
p/a Dienst van de Bestuursrechtscolleges
Koning Albert II-laan 35 bus 81
1030 Brussel

U doet dit op straffe van onontvankelijkheid per beveiligde zending (dit is per aangetekende brief of door neerlegging ter griffie) binnen een vervaltermijn van 45 dagen die ingaat de dag na de betekening van deze beslissing.

U dient het verzoekschrift in vijfvoud in, namelijk één origineel en vier afschriften (fotokopies of een digitale kopie).

Gelijktijdig met de indiening van het verzoekschrift stuurt u een afschrift van het verzoekschrift ter informatie aan de verwerende partij (dit is de overheid die de beslissing genomen heeft).

U bent een rolrecht verschuldigd van

- 200 euro bij het indienen van een verzoekschrift tot vernietiging;
- 100 euro bij het indienen van een verzoekschrift tot schorsing of tot schorsing wegens uiterst dringende noodzakelijkheid.

U betaalt het rolrecht binnen een termijn van 15 dagen, die ingaat de dag na deze van de betekening van het verzoek daartoe door de griffier van de Raad.

Als het bedrag niet binnen de termijn van 15 dagen is gestort wordt het beroep niet-ontvankelijk verklaard.

De procedure voor de Raad van Vergunningsbetwistingen wordt geregeld in het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse Bestuursrechtscolleges.

Inlichtingen en toelichting vindt u op de website van de Raad voor Vergunningsbetwistingen (<http://www.dbrc.be/vergunningsbetwistingen>)